

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет філософської освіти і науки

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 5 від «06» березня 2018 р.
Голова Приймальної комісії
Андрущенко В.П.

Програма співбесіди

для осіб, які мають базову або повну вищу освіту

з Дизайну

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавр

спеціальність 022 - Дизайн

Київ – 2018

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда з профільного випробування «Дизайн» професійно зорієнтоване випробування абітурієнта, під час якого вступник демонструє знання й навички, що засвідчують його готовність до опанування фаху з напрямку підготовки «Дизайн» й здатність виконувати творчі завдання.

Метою співбесіди є виявлення у абітурієнтів знань з теорії та історії дизайну, а також засвоєння навиків самостійного оцінювання об'єктів з історії мистецтв, дизайну, культури; базових теоретичних знань з рисунка, живопису, композиції, набуття практичних умінь з проектування в дизайні одягу та дизайні середовища. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми абітурієнти повинні:

знати:

- базові категорії історії мистецтв та культури;
- методичні прийоми формотворення в дизайні одягу та середовища;
- засади класифікації та типологізації культурних артфеноменів дизайну.

вміти:

- фахово оцінювати і аналізувати культурологічну ситуацію в предметному середовищі;
- здійснювати проектний аналіз в дизайні одягу та середовища;
- грамотно побудувати форму (гіпсова голова) в рисунці та вміти вирішити кольорову гаму в живописі (натюрморт);
- професійно здійснити проект колекції одягу або інтер'єру.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ

3.1. Дизайн як феномен культури

Дизайн як система культуротворення та проектний синтез

Умовність поняття "дизайн". Закономірності формоутворення в дизайні. Форма і конструкція в дизайні. Логіка визначення культури очима дизайну. Культура як система. Реальність культури. Людність культури – імператив культуротворчості. Підсистеми культури. Мімесис і катарсис як механізми культуротворчості. Зворотний зв'язок і передбачення майбутнього в культурі. Дизайнерська парадигма культури.

Система дизайну і система моди. Проектування як мистецько-науковий синтез. Специфіка проектного процесу у дизайні одягу та дизайні інтер'єру.

Естетична цілісність проектування в дизайні. Освоєння часу в проектуванні. Традиційні та нетрадиційні методи проектування. Ремісничка парадигма проектування. Проектування за допомогою креслень. Методи проектування як структурування динамічного формоутворюючого простору.

Рефлексивні системи дизайну. Проектування як система. Дивергенція, трансформація, конвергенція як засоби проектування. Універсальна модель проектного процесу.

Дизайн як проектна цілісність культури

Дизайн ремісничий. Ремісничий світ в межах геобіоценозу та етногенезу. Річ як посередник між людиною і природою. Антропоморфність та зооморфність ремісничих витворів. Витвір як оберіг, вжитковий предмет, квазібіологічний об'єкт, предмет ритуалу. Формоутворюючий світ ремесла.

Дизайн постремісничий. Машинізм і організмизм в постремісничому дизайні. Ідея "тотального витвору" і мистецька режисюра синтезу мистецтв та ремесел. Досвід постремісничого дизайну у У.Морріса, Х. ван де Вельде.

Дизайн індустріального суспільства. Маніфести індустріальної культури. А.Лоос і його стаття "Орнамент і злочин". Ідея "нової речовості". Пролеткульт, тектологія і башта В.Татліна. "Золотий вік" індустриалізму в склі і залізі. Культура без коріння.

Дизайн постіндустріальний. Плюралістичний світ постмодерну. Механізми культуротворчості в постіндустріальному дизайні. Контекстуалізм, аллюзіонізм, орнаменталізм в дизайні середовища. Образи "хай – тек" і "візіонерського дизайну". Художник як "подвійний агент" культури.

3. 2. Проектування як культурологічний синтез

Проектування у системі диференційної діяльності дизайну

Культурологічні моделі дизайну. Дизайн – міф, дизайн – метафора, дизайн – концепція, дизайн – технологія. "Попередня історія" дизайну. "Синкретичний дизайн". Абстракціонізм, футурізм, кубізм і дизайн, функціоналізм, машинізм і індустріальне мистецтво. Універсальна архітектурно-центристська парадигма. Ідея ідеального міста і дизайн. Японський метаболізм. Рефлексивний синкретизм дизайну. Теорія інформації та ідеали "структурної складності". Від концепції – програми до технології.

Проектування як ретро-архаїзуючий синтез. Проектування як культурологічний синтез. Проектування як авангардно-мистецький синтез. Дизайн як диференційна художньо-конструктивна діяльність. Предметно-процесуальна модель проектування. Логіка створення типології диференційної діяльності дизайну. Дизайн середовища. Дизайн виставок та реклам. Дизайн транспорту. Дизайн машин та апаратів. Дизайн поверхні та об'ємів. Дизайн концептуальний. Арт-дизайн та нон-дизайн. Дизайн футурологічний.

Проектування як конструктивно-будівна діяльність

Логіка визначення художньо-конструктивної діяльності. Діяльнісна парадигма культури. Системно-діяльнісна модель культури. Культурологія типів конструктивно-будівної діяльності. Конструктивно-будівна діяльність в первісній культурі, культурі Стародавнього Єгипту, Месопотамії, Стародавнього Ірану, Індії, Стародавнього Китаю, Японії, класичного Арабського Сходу, Доколумбової Америки. Конструкція та образ в культурі античності, середньовіччя, Відродження, Нового часу.

Тотожність конструкції витвору та світозабудови у стаціонарних цивілізаціях. Мета, засіб, результат як проектні ознаки конструктивно-будівної діяльності. Суб'єкт дизайнерської діяльності в контексті культури як субститут абсолюта, як репрезентатив цеху, корпорації, як особистість.

Системні чинники конструктивно-будівної діяльності: компонентний, структурний, функціональний, комунікативний, інтегративний аспекти. Проектні мови дизайну: автоматизована граматики як засада комунікації та образна поетика культуротворчості.

Проектні парадигми як засади стилістичної єдності твору

Ретро-архаїзуюча парадигма стилю модерн. Креативна парадигма авангарду. Декомпозиція та деконструкція як проектні парадигми постмодерну. Сучасне проектування як системогенез проектних парадигм.

Тотальна еkleктика як настанова постмодерного полістилізму. Від "монізму" еkleктики модерного типу до "плюралістичної" еkleктики в постмодерні. Культурна маргінальність об'єкта проектування.

Ретро-архаїзуюча парадигма в контексті тотальної еkleктики: культурно-екологічні, рекреаційні адекватії, стиль "ретро" як перфоманс, самодостатня естетична цілісність.

Креативна парадигма в контексті екологічних настанов: "креація в ніщо" як вимір сучасного "креативу". Креаціонізм авангарду як об'єкт інтерпретації та маргіналізації. Стильові виміри нон-дизайну.

Декомпозиція та реконструкція в дизайні постмодерну. Полістилізм як ігрові алюзії формотворення, конструювання (вибір паритетних конструкцій втілення образу), образотворення. Полістилізм дизайнерської творчості як модельно-реконструктивна цілісність, риторичні трансформації тексту як проектний засіб формотворення. Стильова ознака твору за домінантою проектних парадигм.

Принципи стилізації в проектуванні одягу та інтер'єру

Рефлексивні принципи проектування:

- принцип виявлення проектної парадигми (ретро-архаїзуючої, креативної, реконструкції);
- принцип системності проектної реальності як симбіоз проектних парадигм;
- принцип “заперечення” проектних парадигм та медитації (звернення до “проектних” аналогів культуротворчості Сходу як очікування образу згори);
- принцип мислення у різних площинах, за Дж. Джонсом;
- принцип риторичної трансформації тексту;
- принцип аналогового проектування;
- принцип самодостатності проектної реальності (проект є мистецьким витвором і не потребує виконання);

Арефлексивні принципи проектування:

- принцип вільного асоціювання;
- принцип “заперечення” розумових реконструкцій реальності;
- принцип безмежної естетичної чутливості, емпатії (сюрреалістична, “шизофренальна” та “параноїнальна” настанови, за Дельозом та Гваттарі);
- принцип самодостатності естетичних почуттів (мистецько-модельний імідж, бренд, “креатив” та ін.);

Стилізація зображення в проекті одягу та інтер’єру як визначення рефлексивної або рефлексивної настанов проектування: зображувальні адекватії проектних настанов як стильова ознака проектного стилю дизайнера.

3.3. Соціопрагматика дизайну

Дизайн у техносфері: технопопуляції як формотворчий та культуротворчий фактор дизайну

Техносфера як вимір сучасної цивілізації. Еволюція техносфери. Архітектурний образ машини. "Зелений завод" Ле Корбюзьє. Дизайн систем як сучасна модель проектування техносфери. Системогенез та культурогенез в дизайнерській інтерпретації. Дизайн-програма як модифікація системного дизайну та як провідний фактор проектування в контексті техносфери.

Технопопуляція речового світу як проектний фактор: індустрія моди, систем споживання, урбанізованого середовища. Речові комплекси (гаштети, гарнітури, серії) як об’єкт проектування. Ідеологія “серійного” проектування: технічний дефіцит, дефіцит стилю, симуляція цілісності, імідж як симулякр, за Ж.Бодрійяром.

Нова естетика та етика техносвіту культури постіндустріального суспільства: від рекламного імперативу споживання до етосу ойкумени (проектні моделі екодизайну одягу та середовища). Від серійної мотивації технопопуляції урбанізованого середовища до мотивації цінностей культури, природи, людиновимірності дизайну.

Дизайн середовища: проектні концепти та моделі

Середовище як синтез реальностей культури. Рівні формотворчості дизайну середовища: від предметного світу до містобудівних проектів. Засоби гармонізації середовища. Масштаб як людиновимірний модус середовища. Динаміка середовища: вічне, повсякденне, виставкове середовище. Експериментально-лабораторний (виставочний) дизайн середовища.

Предметне середовище як цілісність: побутові речі, меблі, малі архітектурні форми та ін. Одяг як складова предметного середовища. Колір та його значення для формотворення середовища. Традиційне пофарбування речей, природне пофарбування, функціональне пофарбування. Річ і звичаї. Річ як посередник спілкування та пам’ять часу.

Інтер’єр як складова середовища. Символічний вимір як засада дизайну інтер’єру. Функціональна типологія та функціональне зонування інтер’єру. Естетичні виміри інтер’єру: стильові та культуротворчі виміри. Мистецький вимір внутрішнього простору архітектури.

Дизайн одягу: стратегії моди та формотворчості

Одяг як феномен культури. Дизайн одягу як вміння, кравецтво у контексті народної культури. Жіноче і чоловіче вбрання на Україні. Сільський та міський одяг. Інституалізований одяг (одяг інтелігенції, заможних верств населення, гімназистів, студентів). Одяг і образ епохи.

Дизайн одягу і мода. Мода як соціальний феномен. Мода у антропологічному вимірі. Мода у культурологічному вимірі. Жанри дизайну одягу: етноколекція (культурно-історична реконструкція фрагменту етнокультури як модельного простору сучасного формотворення), жанр творчості – етнодизайн; культурологічна колекція (культурно-історична реконструкція фрагменту світової культури як модельного простору сучасного формотворення), жанр творчості – арт-дизайн; колекція прет-а-порте (редукція модельного простору арт-дизайну до умов масового виробництва або модифікація масового виробу з метою підвищення образних якостей виробу), жанр творчості – функціональний дизайн; функціональний одяг (спортивний, робітничий, технологічний, ритуальний, формовий і ін. одяг), жанр творчості – функціональний дизайн; гардеробний одяг, жанр творчості – функціональний дизайн.

3.4. Системотворчі аспекти в дизайні

Методи та засоби формотворення проектного простору

Проект як просторово-часова структура, рефлексивна та арефлексивна настанова. Методи проектування як спосіб вирішити проектне завдання. Проектне завдання як експлікація проектного поля дизайну одягу та інтер'єру.

Традиційні методи проектування в дизайні “чорний ящик” (інсайт, індивідуально-емоційне створення образу), “прозорий ящик” (раціональна експлікація послідовності проектування), “рефлексивний метод” (вбачання проектної ситуації зі сторони, вироблення певної дистанції бачення). Нетрадиційні методи проектування в дизайні: ретро-архаїзуюча реконструкція, креативна настанова, деконструкція.

Проектний процес як власна філософія митця. Залучення філософських методів в проектування. Трансцендентальний метод як запитування – як можливе щось в колі дизайну. Феноменологічний метод як запитування – як з'являються ці можливості. Діалектичний метод як запитування – як стають тотожними протилежні явища проектного процесу.

Філософська хвиля в проектній реальності постмодерну. Теорія письма Ж.Дерріда та її інтерпретація П.Ейзенманом в архітектурному проектуванні. “Слід” як феномен письма – проектування та опредмечена реальність проектного концепту, ікону, ейдосу.

Системне проектування як естетична цілісність

Об'єкт проектування в дизайні одягу та та інтер'єру як система. Типи системної цілісності в дизайні: самокеровані системи, системи-організми, системи-механізми, системи-агломерати. Принципи системності – інтегративність і неадитивність та їх вираження в дизайні. Дизайн-програма як системно-концептуальне вираження проектного завдання. Концепт, модель, образ в системі проектування як експлікація системності об'єкта проектування та проектного процесу.

Системотворчі аспекти в дизайні – компонентний, структурний, функціональний, комунікативний, інтегративний, культуроморфний – як проектні настанови.

Поступовність ведення проектного процесу як:

- визначення об'єкта та предмета проектування;
- визначення проектного поля діяльності дизайнера одягу та інтер'єру;
- визначення компонентного, структурного та функціональних аспектів проектуємої моделі;
- експлікація комунікативного аспекту як естетичної настанови;
- визначення системних інтегративних доміант проектної діяльності;
- експлікація культуроморфної настанови проектування (ретро-архаїзуюча, креативна настанова, реконструкція);

Місце і роль проектної графіки в системному проектуванні. Проектна графіка як:

- експлікація концептів, системних властивостей моделі;
- експлікація комунікативної настанови об'єкта проектування як графічного простору;
- експлікація культурного кола проектного процесу як графічного простору.

Риторичні моделі формотворення елементів одягу та інтер'єру

Автоматизована граматику проектування як система риторичних операцій трансформації тексту. Деформація, плюралізація, редукція, перестановка, інверсія –

оперативні засоби моделювання проектного простору.

Риторика в проектуванні постмодерну: решітки, деформації, нелінійна архітектура як моделювання “неєвклідового простору” в архітектурі, ідея „нелінійного” тексту проектного процесу.

Риторика як оперативний механізм трансформації проектного простору на мікрорівні: малі архітектурні форми, графематика одягу та інтер’єру.

Питання до співбесіди:

1. Надати дефініцію поняття „дизайн”.
2. Форма і конструкція в дизайні.
3. Композиція в дизайні.
4. Дизайн як рефлексія, мистецтво, конструктивно-будівна діяльність, маркетинг і менеджмент.
5. Система дизайну як культурологічна цілісність.
6. Традиційні та нетрадиційні методи проектування.
7. Система дизайну як цілісність проектування.
8. Система дизайну як рефлексивна цілісність.
9. Висхідні категорії рефлексії в дизайні.
10. Ритм, метр, масштаб як проектні константи дизайну одягу та середовища.
11. Константний та модифікаційний простір проектування.
12. Охарактеризувати складові системи дизайну та системи моди.
13. Визначити зміст поняття “проектування” у дизайні.
14. Проаналізувати складові проектного процесу, такі як дивергенція, трансформація, конвергенція.
15. Надати системний аналіз естетичної цілісності проектування в дизайні.
16. Охарактеризувати антропоморфні та зооморфні детермінанти в етнодизайні.
17. *Надати культурологічний аналіз статті А.Лооса “Орнамент і злочин”.*
18. В чому полягає проектний потенціал постмодерну?
19. Зхарактеризувати принципи культурно-історичного опису дизайну.
20. В чому сенс номінації “ремісничий дизайн”?
21. Коли виникає індустріальний дизайн і коли перетворюється на дизайн постіндустріальний?
22. Принципи просторових побудов архітектонів К.Малевича та планіт Л.Хідекеля.
23. Феномен “відсутності” інтер’єру в авангардній архітектурі.
24. Твори К.Мельникова та І. Леонідова як проектні ідеї.
25. П.Ейзенман та Р.Вентурі як постмодерні архітектурні проекти.
26. Принципи естичного засвоєння простору в інтер’єрі;
- 27.** Категорії поетики в одязі та інтер’єрі.
28. Сенс використання ретро-архаїзуючої парадигми.
29. Феномен креативної парадигми в модерній архітектурі.
- 30.** Деконструкція та деконструкція як композиційні засоби.
31. Охарактеризувати культурно-історичні моделі дизайну: дизайн- міф, дизайн-метафора, дизайн-концепція, дизайн-технологія.
32. В чому полягає сенс номінації „синкретичний дизайн”?
33. В чому сенс проектної парадигми „ретро-архаїзуючий синтез”?
34. Надати експлікацію поняття „дизайн середовища”.
35. Охарактеризувати принципи тотожності конструкції витвору та світозабудови у культурі Стародавнього Єгипту.
36. Охарактеризувати принципи тотожності конструкції витвору та світозабудови у культурах Месопотамії та Давнього Ірану.
37. Охарактеризувати принципи тотожності конструкції витвору та світозабудови у культурах Стародавнього Китаю та Японії.
38. Охарактеризувати принципи тотожності конструкції витвору та світозабудови у культурах класичного Арабського Сходу та Латинської Америки.

39. Надати дефініцію понять „декомпозиція” та „деконструкція”.
 40. Надати дефініцію поняття „тотальна еклектика” у постмодерні.
 41. Охарактеризувати сенс поняття „креативна проектна парадизма”.
 42. Охарактеризувати проектні принципи стилізації в дизайні одягу та інтер’єру.
 43. Охарактеризувати арефлексивні проектні принципи в дизайні.
 44. Надати дефініцію поняття „техносфера”.
 45. Охарактеризувати концепт Ле Корбюзьє „зелений завод”.
 46. В чому полягає сенс створення дизайн-програм?
 47. Охарактеризувати принципи технопопуляцій предметного середовища.
 48. Надати аналіз речовинних трансформацій масової культури постмодерну.
 49. Надати дефініцію поняття „середовище”.
 50. Охарактеризувати засоби гармонізації архітектурного середовища.
 51. Надати дефініцію поняття „інтер’єр”.
 52. Охарактеризувати дизайн одягу як феномен культури
 53. Визначити концепти „одяг”, „мода”, „костюм”.
 54. Охарактеризувати жанри дизайну одягу.
 54. Надати аналіз моди у контексті дизайну одягу.
 55. Охарактеризувати принципи антропометрії в дизайні одягу.
 56. Риторичні засоби трансформації простору в архітектурі та одязі.
 57. Проектування одягу і мода.
 58. Принципи проектування колекції та серії.
 59. Охарактеризувати проект як просторово-часову єдність.
 60. Охарактеризувати проектні моделі „чорний ящик”, „прозорий ящик”, „рефлексивна модель”.
 61. В чому полягає сенс системного проектування у дизайні?
 62. Описати типи систем в дизайні одягу та інтер’єру.
 63. Охарактеризувати системотворчі аспекти дизайну.
 64. Визначити місце і ролі проектної графіки в дизайні.
 65. Охарактеризувати ролі комунікації у системному дизайні.
 66. Що таке „автоматизована граматика” проектування?
 67. Роль і місце риторичної моделі проектування у дизайні.
 68. Риторика як оперативний механізм трансформації проектного простору у дизайні одягу та середовища.
 69. Графемний, морфологічний, синтагматичний та синтаксичний аспекти риторичного проектування.
 70. Риторика як модельно-гафічний засіб трансформації віртуального простору у дизайні.
 71. Проектування як науково-мистецький, рефлексивний та арефлексивний синтез.
 72. Образ і модель у риторичному проектуванні одягу та середовища.
 73. Система дизайну одягу як проектна цілісність.
 74. Система моди як культурологічний синтез.
 75. Фізіолого-ергономічний аспект дизайну одягу та середовища.
 76. Динамічний формоутворювальний простір у дизайні одягу та інтер’єру.
 77. Віртуальна реальність як модельний засіб проектування: перспективи розвитку.
 78. „Нелінійна архітектура” та „нелінійна” рефлексія в дизайні.
 79. Генетичний алгоритм в дизайні середовища та одягу.
 80. Генетичний алгоритм: риторичні та біоморфні моделі.
- 4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ СПІВБЕСІДИ

17. Жегин Л. Язык живописного произведения. Условности древнерусского искусства / Л.Жегин. – М.: Искусство, 1970. – 125 с.
18. Земпер Г. Практическая эстетика / Г. Земпер. – М.: Искусство, 1970. – 320 с.
19. Зинченко В.П. Основы эргономики / В.П. Зинченко, В.М. Мунипов. – М.: Экономика 1979. – 376 с.
20. Каган М.С. Морфология искусства М.С. Каган. – Л.: Искусство, Ленингр. отд-ние, 1972. – 440 с.
21. Каган М.С. Опыт системного исследования процессов формообразования / М.С. Каган, М.А. Косыков // ТЭ., 1973, № 8. – С.31-33.
22. Кантор К.М. Красота и польза / К.М. Кантор. – М.: Искусство, 1967. – 264 с.
23. Касинов В.Б. Биологическая изометрия / В.Б. Касинов. – Л.: Наука, 1973. – 154 с.
24. Кензо Танге. Архитектура Японии. Традиции и современность / К.Танге. – М.: Искусство, 1976. – 276 с.
25. Кликс Р.Р. Художественное проектирование экспозиции / Р.Р. Кликс. – М.: Искусство, 1978. – 356 с.
26. Конрад Н.И. Очерк истории культуры средневековой Японии / Н.И. Конрад. – М.: Искусство, 1980. – 286 с.
27. Корбюзье Л. Архитектура XX века / Ле Корбюзье. – М.: Прогресс, 1977. – 304 с.
28. Костов И. Кристаллография / И. Костов. – М.: Техника, 1965. – 156 с.
29. Краткий словарь дизайна. – М.: Техника, 1976. – 246 с.
30. Кринский В.Ф. Элементы архитектурно-пространственной композиции / В.Ф. Кринский. – М.: Стройиздат, 1968. – 176 с.
31. Лазарев Е.Н. Бионика и художественное конструирование / Е.Н. Лазарев. – Л.: Искусство, 1974. – 176 с.
32. Лазарев Е.Н. Дизайн машин / Е.Н. Лазарев. – Л.: Техника, 1988. – 356 с.
33. Лебедев Ю.С. Архитектура и бионика / Ю.С. Лебедев. – М.: Искусство, 1977. – 276 с.
34. Легенький Ю.Г. Культурология изображения (опыт композиционного синтеза) / Ю.Г. Легенький. – Киев.: ГАЛПУ, 1995. – 412 с.
35. Легенький Ю.Г. Система моды: культурология, эстетика, дизайн / Ю.Г. Легенький, Л.П. Ткаченко. – Киев.: ГАЛПУ, 1998. – 224 с.
36. Легенький Ю.Г. Дизайн: культурология та эстетика / Ю.Г. Легенький. – К.: КНУТД, 2000. – 272 с.
37. Легенький Ю.Г. Философия моды XX столетия / Ю.Г. Легенький. – К.: КНУКиМ, 2003. – 264 с.
38. Легенький Ю.Г. Об архитектуре (очерки теории дизайна интерьера) / Ю.Г. Легенький. – К.: КНУКиМ, 2005. – 690 с.
39. Лем С. Сумма технологии / С.Лем. – М.: Политиздат, 1968. – 364 с.
40. Леонардо да Винчи. Книга о живописи / Леонардо да Винчи. – М.: Академия, 1934. – 286 с.
41. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев. – М.: Политиздат, 1977. – 266 с.
42. Лосев А.Ф. История античной эстетики. Ранняя классика / А.Ф. Лосев. – М.: Искусство, 1985. – 544 с.
43. Мельников Л.Н. Программы, алгоритмы, конструкции / Л.Н. Мельников. – М.: Стройиздат, 1980. – 284 с.
44. Морриан А.де. История декоративного и прикладного искусства от древних времен и до наших дней / А.де Морриан. – М.: Искусство, 1982. – 577 с.
45. Моррис У. Искусство и жизнь. История эстетики в памятниках и документах / У. Моррис. – М.: Искусство, 1973. – 312 с.
46. Нарусбаев А.А. Введение в теорию обоснования проектных решений / А.А. Нарусбаев. – М.: Техника, 1976. – 243 с.
47. Нельсон Д. Проблемы дизайна / Д. Нельсон. – М.: Искусство, 1971. – 214 с.
48. Новикова Л.И. Искусство и труд / Л.Новикова. – М.: Искусство, 1974. – 368 с.
49. Панов Е.Н. Знаки, символы, языки / Е.Н. Панов. – М.: Наука, 1983. – 245 с.

50. Патури Ф. Растения – гениальные инженеры природы / Ф. Патури. – М.: Мир, 1979. – 456 с.
51. Петухов С.В. Биомеханика, бионика и симметрия / С.В. Петухов. – М.: Наука, 1981. – 358 с.
52. Пидоц Д. Геометрия в искусстве / Д. Пидоц. – М.: Наука, 1979. – 256 с.
53. Проблемы и принципы организации деятельности по созданию дизайн 54. программ // Труды ВНИИТЭ "Техн. эстетика", вып. 26. – М.: Стройиздат, 1980. – С. 156 – 187.
56. Рагон М. Города будущего / Мишель Рагон. – М.: Стройиздат, 1969. – 364 с.
57. Розенблюм Е.А. Художник в дизайне / Е.А. Розенблюм. – М.: Сов. Художник, 1974. – 246 с.
58. Рубинштейн С.Л. Человек и мир / С.Л. Рубинштейн // Проблемы общей психологии. – М.: Педагогика, 1973. – 423 с.
59. Рябушин А.В. Проблемы формирования жилой среды / А.В. Рябушин. – М.: Стройиздат, 1974. – 276 с.
60. Смит Дж. М. Модели в экологии / Дж.М. Смит. – М.: Мир, 1976. – 368 с.
61. Сомов Ю.С. Композиция в технике / Ю.С. Сомов. – М.: Техника, 1977. – 368 с.
62. Тасалов В.И. Прометей или Орфей. Искусство "технического века" / В.И. Тасалов. – М.: Искусство, 1967. – 272 с.
63. Хан-Магомедов С.О. О теоретических исследованиях в сфере дизайна / Хан-Магомедов // Труды ВНИИТЭ. "Техническая эстетика", вып.20. – М.: Стройиздат, 1979. – с.54 – 86.
64. Хилл П. Наука и искусство проектирования / П. Хилл. – М.: Мир, 1973. – 254 с.
65. Шмит Ф.И. Искусство – его психология, его стилистика, его эволюция / Ф.И. Шмит. – Харьков.: Союз, 1919. - 338 с.
66. Шпара П.Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования / П.Е. Шпара, И.П. Шпара. – Киев. : Техника, 1989. – 268с.
67. Эстетические ценности предметно-пространственной среды. – М.: Стройиздат, 1990. – 335 с.
68. Эшфорд Ф.К. Дизайн и промышленность / Ф.К. Эшфорд. – М.: Техника, 1968. – 284 с.
69. Юдин Э.Г. Системный подход и принцип деятельности / Э.Г. Юдин. – М., Наука, 1978. – 391 с.